

**СУМСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
СУМСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ**

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

21.12.2023

№ 734-ОД

Про Програму реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року в закладах загальної середньої освіти Сумської області

Відповідно до статті 4 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», частини першої статті 6, пункту 6 частини першої статті 13, статей 22, 39 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», указів Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», від 24 лютого 2022 року № 68/2022 «Про утворення військових адміністрацій», розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 жовтня 2023 р. № 990-р «Про схвалення Стратегії реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2024 роках», з метою реалізації Стратегії реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року:

1. Затвердити Програму реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року в закладах загальної середньої освіти Сумської області (далі – Програма), що додається.

2. Рекомендувати сільським, селищним, міським радам до 01.02.2024 затвердити місцеві програми реформування системи шкільного харчування з урахуванням завдань і заходів Програми.

3. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на заступника голови Сумської обласної державної адміністрації – начальника обласної військової адміністрації, який згідно з розподілом обов'язків забезпечує реалізацію державної політики у сфері освіти, наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності, трансферу технологій, інтелектуальної власності.

Голова обласної державної адміністрації – начальник обласної військової адміністрації

Володимир АРТЮХ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження голови Сумської
обласної державної адміністрації –
начальника обласної
військової адміністрації

21 грудня 2023 року № 734-ОД

ПРОГРАМА
реформування системи шкільного харчування
на період до 2027 року в закладах загальної середньої освіти
Сумської області

Суми, 2023 рік

ПАСПОРТ

Програми реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року в закладах загальної середньої освіти Сумської області (далі – Програма)

1.	Повна назва Програми	Програма реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року в закладах загальної середньої освіти Сумської області
2.	Мета Програми	Забезпечення різноманітного, збалансованого, якісного та безпечного харчування в закладах освіти. Відновлення та модернізація харчоблоків закладів освіти, які дозволять використовувати новітні технологічні процеси, покращувати показники енергоефективності та дотримуватися вимог системи НАССР з метою запобігання надходженню небезпечної продукції до споживача
3.	Розробник Програми	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації
4.	Співрозробники Програми	Управління державного нагляду за дотриманням санітарного законодавства Головного управління Держпродспоживслужби в Сумській області
5.	Відповідальний виконавець Програми	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації
6.	Учасники (виконавці) Програми	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації; виконавчі комітети сільських, селищних, міських рад, заклади загальної середньої освіти, здобувачі освіти
7.	Строк реалізації Програми	2024-2027 роки
8.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, усього, у тому числі:	1 756 482 тис. гривень
8.1.	кошти обласного бюджету	173 288 тис. гривень
8.2.	кошти місцевого бюджету	1 559 152 тис. гривень
8.3.	кошти інших джерел	24 042 тис. гривень

1. Проблеми, на розв'язання яких спрямовано Програму

Реформа шкільного харчування набула нового стратегічного розвитку в умовах війни та повоєнного відновлення України. Наразі розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 жовтня 2023 р. № 990-р схвалено Стратегію реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року та затверджено операційний план заходів з її реалізації у 2023 – 2024 роках, метою якої є забезпечення різноманітного, збалансованого і якісного харчування в закладах освіти.

Необхідність підготовки Програми викликана необхідністю розв'язання невіршених проблем, а також наслідків повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України.

Так, актуальними проблемами залишаються неналежні умови організації якісного, безпечного, збалансованого харчування в закладах освіти, а також відсутність у більшості дітей звичок здорового харчування. Основними причинами зазначених проблем, що потребують вирішення протягом 2024 – 2027 років, є:

недостатність обсягів місцевих бюджетів в умовах повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України забезпечувати виконання норм харчування в закладах освіти;

підвищення вартості харчування, що обумовлено процесом інфляції та зниження платоспроможності батьків, через що все менше учнів відвідують шкільні їдальні;

втрата постачальників харчових продуктів або послуг з організації харчування через нерентабельність для суб'єктів господарювання, віддаленість територій, пошкодження автомобільних шляхів та інших ризиків для ринку в умовах повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України. Зокрема, логістика постачання ускладнена, через що заклади освіти не можуть вчасно отримувати замовлені харчові продукти;

застарілість або пошкодженість унаслідок воєнних дій обладнання та харчоблоків, що не дозволяє використовувати сучасні технології приготування страв і забезпечувати дотримання принципів системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) (далі – система НАССР), відповідно є потреба у відновленні, комплексній модернізації та ремонтних роботах;

перешкоджання енергетичної кризи та повітряних тривог організації харчування в закладах освіти;

нестача кухарів, інших працівників на кухні, а також сестер медичних з дієтичного харчування для організації харчування учнів (вихованців) у закладах освіти;

потреба в додатковому навчанні працівників закладів освіти та підприємств, що надають послуги з організації харчування закладам освіти, на тему організації харчування, зокрема щодо впровадження нових норм харчування, складання та виконання меню;

відмова дітей від шкільного харчування через сформовані неправильні харчові звички.

За останній рік в області спостерігається зростання кількості дітей із захворюваннями на цукровий діабет – на 30%, з ожиріння – на 20%, що пов'язано, насамперед, із вживанням у їжу фасфудів, цукрозамінників, солодоців.

З огляду на зазначені проблеми і виклики реформа системи шкільного харчування набуває ще більшої актуальності в контексті відновлення України, соціального захисту вразливих верств населення, зокрема категорій осіб, які мають право на безоплатне харчування, а також підтримки психологічного стану громадян через набуття навичок здорового харчування, що особливо важливо в критичних умовах.

Програма містить стратегічні та операційні цілі розвитку реформи системи шкільного харчування на період до 2027 року, зокрема за такими ключовими напрямками:

- організація якісного та безпечного харчування: закупівля та фінансування; відновлення та модернізація харчоблоків: комплексний підхід. Дотримання вимог системи НАССР;
- розвиток кадрового потенціалу;
- упровадження нових норм харчування, меню, а також формування культури здорового харчування.

2. Аналіз поточного стану справ, тенденції та обґрунтування щодо необхідності розв'язання виявлених проблем

У Сумській області функціонують 334 заклади загальної середньої освіти з учнівським контингентом 90 118 осіб (без закладів інституційного догляду та виховання дітей).

Харчування організовано в 172 закладах загальної середньої освіти (72,6%) із 237, що працюють за очною та змішаною формами навчання. Охоплено харчуванням 22 881 учень (25,3%), з них 8 633 дитини пільгових категорій (діти-сироти; діти, позбавлені батьківського піклування; діти з особливими освітніми потребами, які навчаються у спеціальних та інклюзивних класах (групах); діти з малозабезпечених сімей; діти із сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, учасників бойових дій; внутрішньо переміщені особи; зі статусом дитини, постраждалої внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів).

Найважливішою передумовою організації якісного харчування дітей у закладах освіти є фінансування. У 2023 році на харчування дітей із місцевих бюджетів виділено кошти в сумі 45 600 тис. гривень. У 8 територіальних громадах (15,6%) взагалі не передбачено кошти для харчування дітей.

Середня вартість одноразового харчування становить 36,75 гривні в день на одну дитину, що не дозволяє забезпечити виконання норм харчування. Найвища – у закладах освіти Липоводолинської селищної ради (52 гривні), найнижча – у закладах освіти Новослобідської сільської ради (17 гривень). Батьківська доплата в середньому становить 12,74 гривні в день.

Безоплатним харчуванням забезпечено 8 633 дитини вищезазначених пільгових категорій. Учні початкової школи забезпечено безкоштовним харчуванням у закладах освіти Бочечківської, Новослобідської, Андріяшівської,

Вільшанської сільських, Дубов'язівської, Кириківської селищних, Буринської, Роменської міських рад. У закладах загальної середньої освіти Чернеччинської та Комишанської сільських рад харчування учнів 1-11 класів здійснюється безкоштовно за рахунок бюджетних коштів.

У закладах загальної середньої освіти Попівської, Синівської, Хмелівської сільських, Сумської міської рад безоплатним харчуванням забезпечено виключно учнів пільгових категорій; Грунської, Бездрицької, Миколаївської сільських, Липоводолинської, Недригайлівської, Миколаївської селищних, Кролевецької, Путивльської, Охтирської, Тростянецької, Лебединської міських рад – частково за батьківську доплату.

Із 172 закладів загальної середньої освіти, де здійснюється харчування, у 154 – організовано гаряче харчування, у 7 – користуються послугами кейтирингу (заклади Роменської міської ради), в 1 – послугами аутсорсингу (заклади Роменської міської ради), у 10 – буфетна продукція (заклади Дубов'язівської селищної ради – 5, Новослобідської сільської ради – 1, Путивльської міської ради – 4).

Існує нагальна потреба в оновленні технологічного обладнання та ремонті харчоблоків закладів освіти. Переважно саме через брак фінансування та незадовільну матеріально-технічну базу заклади освіти не можуть належним чином упровадити процедури, засновані на принципах системи НАССР, що є обов'язковою умовою безпечності харчування.

У Сумській області в закладах загальної середньої освіти потребують ремонту 199 харчоблоків із 303 наявних. Оновлено повністю технологічне та холодильне обладнання на харчоблоках 16 закладів (Бочечківської сільської ради – 2, Конотопської міської ради – 2, Боромлянської сільської ради – 1, Кириківської селищної ради – 1, Комишанської сільської ради – 1, Вільшанської сільської ради – 1, Недригайлівської селищної ради – 1, Миколаївської сільської ради – 1, Хотінської селищної ради – 1, Сумської міської ради – 3, Шосткинської міської ради – 2), частково – 212; мають старе обладнання 75 закладів.

Потребують безперервного отримання знань та підвищення рівня кваліфікації особи, відповідальні за організацію харчування здобувачів освіти в закладах освіти. На харчоблоках закладів загальної середньої освіти працюють 766 осіб, із них пройшли курси підвищення кваліфікації, починаючи з 2020 року, 232 особи (30,3%).

Уведено посаду медичної сестри з дієтичного харчування в 45 закладах загальної середньої освіти (Кролевецької міської ради – 1, Путивльської міської ради – 2, Тростянецької міської ради – 4, Липоводолинської селищної ради – 1, Недригайлівської селищної ради – 1, Роменської міської ради – 21, Білопільської міської ради – 1, Ворожбянської міської ради – 3, Лебединської міської ради – 1, Сумської міської ради – 10).

Працюють «Школи сприяння здоров'ю», одним із пріоритетних напрямків діяльності яких є формування здорових харчових звичок у дітей, у 93 закладах загальної середньої освіти: Бочечківської (2), Боромлянської (1), Вільшанської (1), Коровинської (1), Синівської (4), Хмелівської (4), Верхньосироватської (2), Миропільської (1), Річківської (3), Садівської (2) сільських, Кириківсь-

кої (2), Липоводолинської (5), Недригайлівської (3), Краснопільської (2), Миколаївської (4), Есманьської (4) селищних, Кролевецької (3), Путивльської (5), Тростянецької (1), Роменської (1), Білопільської (4), Ворожбянської (1), Лебединської (8), Сумської (23), Глухівської (2), Шосткинської (4) міських рад.

3. Мета Програми

Однією із цілей Програми реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року є відновлення та модернізація харчоблоків закладів освіти, які дозволять використовувати новітні технологічні процеси, підвищувати показники енергоефективності, дотримуватися гігієнічних вимог та застосовувати постійно діючі процедури, засновані на принципах забезпечення учнів різноманітним, збалансованим, корисним, якісним та безпечним харчуванням відповідно до трьох технологічних моделей організації харчування:

«базова кухня» – харчоблок повинен бути оснащений зонами для отримання та зберігання сировини, первинної обробки сировини, зони теплової обробки та основного приготування, зони видачі готових страв, миття столового посуду та кухонного інвентаря, а також усім необхідним обладнанням та інвентарем відповідно до вимог санітарного законодавства, законодавства про безпечність;

«опорна кухня» передбачає доставку готової гарячої їжі в термоізоляційних боксах у прилеглі заклади освіти. Загальний час із моменту приготування, транспортування та видачі не повинен перевищувати дві години. Харчоблок опорної кухні має бути оснащений усіма необхідними зонами, обладнанням та інвентарем тотожно до моделі «базова кухня» та додатково – зоною фасування та упакування готової гарячої їжі, окремим входом/виходом для доставки їжі до прилеглих закладів і зонами повернення, миття та зберігання тари для доставки їжі.

При цьому харчоблок отримувача послуг повинен бути забезпечений такими зонами: приміщенням для недовготривалого зберігання термобоксів, зоною роздаткової лінії в обідньому залі та зоною миття і зберігання столового посуду. Усі процеси приготування, транспортування, зберігання і видачі готових страв, а також обладнання та інвентар, повинні відповідати вимогам санітарного законодавства, законодавства про безпечність;

«фабрика-кухня» – окреме підприємство, де здійснюється приготування, шокове охолодження готових страв та доставка в охолодженому вигляді до закладів освіти.

Програма передбачає забезпечення різноманітного, збалансованого, якісного та безпечного харчування в закладах освіти, що сприятиме соціальному захисту вразливих груп населення. У закладах освіти за кошти місцевих бюджетів одноразовим безкоштовним харчуванням, насамперед, планується забезпечити всіх учнів 1-4 класів та дітей пільгових категорій (діти-сироти; діти, позбавлені батьківського піклування; діти з особливими освітніми потребами, які навчаються у спеціальних та інклюзивних класах (групах); діти з малозабезпечених сімей; діти із сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, учасників бойових дій; внутрішньо переміщені особи; зі статусом дитини, постраждалої внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів). Середня вартість

харчування 1 дитини в день планується не нижче 40 гривень у 2024 році з поступовим збільшенням на 10% щороку.

Досягненням стратегічної мети є зниження захворюваності серед дітей віком до 18 років; рівень задоволеності учнів харчуванням у закладах освіти; зміна харчових уподобань дітей шкільного віку; збільшення кількості учнів, які харчуються в закладах освіти.

З метою підвищення кваліфікації керівників та педагогічних працівників закладів освіти щодо формування в учнів здорових харчових звичок на базі комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, закладів професійної (професійно-технічної) освіти заплановано проведення щороку лекцій, семінарів, майстер-класів, тренінгів, конференцій, вебінарів, «круглих столів» тощо. У комунальному закладі Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти розроблено курс «Уроки здорового харчування» для керівників та педагогічних працівників закладів освіти, які, зі свого боку, проводитимуть просвітницьку роботу з учнями та їх батьками щодо формування в них навичок культури здорового харчування.

Програма передбачає набуття працівниками шкільних їдалень закладів освіти компетентностей, необхідних для формування навичок здорового харчування у здобувачів освіти. Для цього планується створити кулінарні хаби на базі 5 закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Успішне виконання передбачених Програмою завдань можливе при тісній взаємодії сім'ї, закладів освіти, органів місцевого самоврядування, підприємств середнього і малого бізнесу.

4. Основні завдання Програми

Основними завданнями Програми є:

- збільшення кількості учнів, охоплених гарячим харчуванням;
- збільшення вартості харчування в день на одну дитину;
- забезпечення виконання норм харчування;
- відновлення, реконструкція (модернізація) харчоблоків;
- модернізація харчоблоків за трьома технологічними моделями: «базова кухня» (313), «опорна кухня» (7), «фабрика-кухня» (4);
- дотримання вимог законодавства про харчові продукти;
- упровадження дієвої системи НАССР;
- підвищення рівня знань працівників, пов'язаних із забезпеченням шкільного харчування з питань гігієни персоналу, гігієнічних вимог до виробництва та обігу харчових продуктів, у тому числі з питань системи НАССР і програм-передумов;
- створення кулінарних хабів на базі 5 закладів професійної (професійно-технічної) освіти: ДПТНЗ «Роменське вище професійне училище», ДПТНЗ «Сумський центр харчових технологій, торгівлі та ресторанного сервісу», ДПТНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти», ДПТНЗ «Охтирський центр професійно-технічної освіти», ДПТНЗ «Конотопський професійний аграрний ліцей»;
- розширення вектору діяльності існуючого кулінарного хабу, який функціонує на базі навчально-практичного центру з професій для сфери

«Громадське харчування» ДПТНЗ «Шосткинське вище професійне училище»;
 підготовка 20 тренерів із числа педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти, які в подальшому будуть працювати в кулінарних хабах;
 розвиток кадрового потенціалу;
 забезпечення закладів освіти професійними медичними працівниками та працівниками харчоблоків;
 упровадження нових норм харчування, меню, а також формування культури здорового харчування.

5. Основні суб'єкти реалізації Програми

Основними суб'єктами реалізації Програми є:
 органи місцевого самоврядування;
 заклади загальної середньої освіти;
 здобувачі освіти, які проживають і навчаються на території Сумської області.

6. Шляхи і засоби розв'язання проблем

Виконання Програми здійснюється за такими напрямками:
 оновлення технологічного обладнання, матеріально-технічної бази харчоблоків шкільних їдалень закладів загальної середньої освіти відповідно до сучасних вимог та з урахуванням чинного законодавства;
 навчання працівників, пов'язаних із забезпеченням шкільного харчування з питань гігієни персоналу, гігієнічних вимог до виробництва та обігу харчових продуктів, у тому числі з питань системи НАССР і програм-передумов;
 здійснення реконструкцій, капітальних ремонтів їдалень та харчоблоків закладів загальної середньої освіти;
 організація харчування за трьома технологічними моделями: «фабрика-кухня», «базова» або «опорна» кухні;
 забезпечення впровадження системи аналізу небезпечних факторів та контролю в критичних точках (НАССР);
 запровадження нового шкільного харчування, альтернативних форм харчування, нових рецептур, що пройшли державну санітарно-епідеміологічну експертизу щодо можливості використання при харчуванні дітей у закладах загальної середньої освіти;
 підвищення кваліфікації кухарів за оновленими програмами;
 навчання працівників закладів освіти, залучених до підвищення кваліфікації вчителів (здоров'язбережувальна галузь), керівників закладів освіти з питань організації харчування та формування навичок здорового харчування в закладах освіти;
 забезпечення виконання норм харчування учнів відповідно до вимог чинного законодавства;
 підвищення рівня обізнаності працівників щодо формування тендерної документації, у тому числі належне формування вимог до продуктів у частині

інформації про технічні, якісні та кількісні характеристики предмета закупівлі, оформлення договорів із зазначенням процедури контролю постачальників та їх відповідальності за порушення умов договору;

передбачення фінансування на проведення лабораторних досліджень у разі виникнення спірних питань із постачальником харчових продуктів;

охоплення різними формами харчування всіх учнів закладів загальної середньої освіти, збільшення кількості учнів, охоплених гарячим харчуванням;

дотримання санітарно-гігієнічних вимог відповідно до Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394;

проведення в закладах освіти просвітницької роботи з учнями та батьками щодо формування культури здорового харчування.

Упровадження Програми передбачає тісну співпрацю працівників закладів освіти, батьків, місцевих органів управління освіти, органів місцевого самоврядування, Головного управління Держпродспоживслужби в Сумській області, комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Для реалізації Програми необхідною умовою є організація якісного та безпечного харчування: закупівля та фінансування; відновлення та модернізація харчоблоків: комплексний підхід. Дотримання вимог системи НАССР; розвиток кадрового потенціалу; упровадження нових норм харчування, меню, а також формування культури здорового харчування.

7. Очікувані результати, ефективність Програми

Реалізація Програми, відповідно до переліку напрямів діяльності, завдань та заходів Програми (додається), дасть змогу:

забезпечити учнів різноманітним, збалансованим, якісним харчуванням;

збільшити кількість учнів, які харчуються в закладах освіти;

відновити та модернізувати харчоблоки закладів освіти з використанням новітніх технологічних процесів;

відновити та модернізувати харчоблоки закладів освіти з використанням новітніх технологічних процесів, організувати фабрики-кухні для забезпечення потреб закладів освіти, де не організовано або економічно недоцільне запровадження базових або опорних кухонь;

забезпечити системність та регулярність підвищення кваліфікації працівників, відповідальних за організацію харчування дітей та безпечність харчових продуктів (у розрізі посад).

8. Фінансове забезпечення Програми

Фінансове забезпечення Програми буде здійснюватися за рахунок коштів обласного та місцевих бюджетів у межах видатків на галузь освіти на відповідний бюджетний період, а також за рахунок інших, не заборонених чинним законодавством, джерел фінансування.

Ресурсне забезпечення Програми (тисяч гривень)

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми	2024 рік	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього витрат на виконання Програми
Обсяг ресурсів, усього, у тому числі:	424 575	422 366	451 940	457 602	1 756 482
обласний бюджет	36 846	42 436	45 401	48 606	173 288
місцевий бюджет	373 917	374 030	402 809	408 396	1 559 152
інші джерела	13 812	5 900	3 730	600	24 042

9. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Координація і контроль за виконанням Програми реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року в закладах загальної середньої освіти Сумської області здійснюється Департаментом освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації.

Учасники Програми реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року в закладах загальної середньої освіти Сумської області інформують Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації про виконання завдань та заходів Програми щокварталу до 01 числа місяця, наступного за звітним періодом.

Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації узагальнену інформацію про хід виконання цієї Програми надає щороку до 20 січня голові Сумської обласної державної адміністрації – начальнику обласної військової адміністрації та постійній комісії Сумської обласної ради з питань охорони здоров'я, освіти, науки, культури, туризму, спорту, молодіжної політики, соціального захисту населення, переміщених осіб, учасників АТО (ООС) та членів їх сімей, материнства та дитинства.

Керівник апарату

Ігор КАЛЬЧЕНКО

Директор Департаменту освіти і науки

Вікторія ГРОБОВА

Додаток
до Програми
(розділ 7)

ПЕРЕЛІК
напрямів діяльності, завдань та заходів Програми

№ з/п	Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовний обсяг фінансування (тис. гривень), у тому числі за роками				Очікувані результати
						2024	2025	2026	2027	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Стратегічна ціль 1. Достатність фінансового ресурсу в замовників для закупівель харчових продуктів чи послуг з організації харчування та здійснення закупівель просто та ефективно										
Операційна ціль 1. Забезпечення достатнього фінансування для якісних закупівель										
1.	Комунікація з представниками місцевого самоврядування щодо особливостей і вимог до забезпечення харчування в закладах освіти	1.1. Проведення моніторингу за станом упровадження реформи харчування в закладах освіти	Протягом 2024 року	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації	–	–	–	–	–	Підготовлено звітні матеріали. Отримано наявні актуальні дані про стан організації харчування в закладах освіти
		1.2. Надання необхідної методичної та консультативної допомоги щодо дотримання вимог законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів, з питань НАССР і програм-передумов для осіб, відповідальних за організацію	2024 – 2027 роки	Головне управління Держпродспоживслужби в Сумській області, Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації,	–	–	–	–	–	Надано роз'яснення та сформовано розуміння і необхідний рівень знань засновників закладів освіти щодо особливостей і вимог до організації харчування

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		харчування в закладах освіти, та операторів ринку, що надають послуги у сфері харчування дітей		органи місцевого самоврядування						
2.	Збільшення обсягу фінансування для якісного і збалансованого харчування дітей у закладах загальної середньої освіти, встановивши нижню межу вартості харчування	2.1. Аналіз показників вартості харчування в закладах освіти	Січень 2024 року	Органи місцевого самоврядування	–	–	–	–	–	Отримано дані для прийняття ефективних управлінських рішень
		2.2. Збільшення вартості харчування на одну дитину	Січень 2024 року	Органи місцевого самоврядування	–	–	–	–	–	Встановлено вартість харчування на одну дитину в день не менше 40 гривень
3.	Забезпечення організації харчування в закладах освіти органами місцевого самоврядування	3.1. Забезпечення організації харчування в закладах освіти дітей пільгових категорій (діти-сироти; діти, позбавлені батьківського піклування; діти з особливими освітніми потребами, які навчаються у спеціальних та інклюзивних класах (групах); діти з малозабезпечених сімей; діти із сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, учасників бойових дій; внутрішньо переміщені особи; зі статусом дитини, постраждалої	2024 - 2027 роки	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, органи місцевого самоврядування, заклади освіти	Обласний бюджет	32 555	34 834	36 924	39 139	Забезпечено державні гарантії щодо безкоштовного харчування категорій осіб, визначених законодавством
					Місцевий бюджет	294 772	327 769	350 127	371 948	

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів)								
		3.2. Забезпечення врахування потреб дітей з особливими дієтичними потребами під час організації харчування в закладах загальної середньої освіти	2024-2027 роки	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, органи місцевого самоврядування, заклади освіти	Місцевий бюджет	686	685	969	993	Ураховано харчові потреби здобувачів освіти з особливими дієтичними потребами
		3.3. Забезпечення проведення заходів державного контролю за діяльністю постачальників харчових продуктів та/або суб'єктів господарювання, що надають послуги харчування для закладів загальної середньої освіти в разі надходження від них звернень та/або в ході проведення планових перевірок при їх відновленні	2024-2027 роки	Головне управління Держпродспоживслужби в Сумській області	–	–	–	–	–	Здійснено заходи державного контролю за діяльністю постачальників продуктів харчування. Покращено якість харчування
		3.4. Затвердження примірних чотиритижневих сезонних меню для закладів освіти	2024 – 2027 роки	Головне управління Держпродспоживслужби в Сумській області	–	–	–	–	–	Упроваджено у закладах освіти сезонне меню

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		3.5. Розширення переліку страв і використуваних технологічних карток (рецептур) для урізноманітнення харчування в закладах освіти	2024 – 2027 роки	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, органи місцевого самоврядування, заклади освіти	–	–	–	–	–	Забезпечено різноманітне якісне харчування дітей та оновлено меню
		3.6. Урахування вимог рекомендацій і нормативно-правових актів щодо організації харчування в закладах освіти на період воєнного стану	На період воєнного стану	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, органи місцевого самоврядування, заклади освіти, Головне управління Держпродспоживслужби в Сумській області	–	–	–	–	–	Забезпечено правове регулювання організації харчування в закладах освіти на період воєнного стану
Стратегічна ціль 2. Відновлення та модернізація харчоблоків закладів освіти з використанням новітніх технологічних процесів, покращення показників енергоефективності та дотримання принципів системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР)										
Операційна ціль 1. Завдяки відновленій та модернізованій мережі харчоблоків закладів освіти із застосуванням трьох технологічних моделей забезпечення учнів повноцінним, безпечним та різноманітним харчуванням (та інших груп населення за потреби та можливості)										
4.	Визначення потреб закладів освіти, зокрема щодо	4.1. Визначення попереднього переліку закладів освіти, що потре-	Серпень 2024 року	Департамент освіти і науки Сумської	–	–	–	–	–	Визначено потреби закладів освіти щодо відновлення

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	модернізації харчоблоків, що дасть змогу передбачити пріоритетність проєктів	бують відновлення та/або модернізації харчоблоків, в основі яких сучасний технологічний процес, що забезпечує дотримання принципів системи аналізу небезпечних факторів та контролю в критичних точках (НАССР) (далі – система НАССР) та приготування якісної та безпечної їжі в асортименті		обласної державної адміністрації, органи місцевого самоврядування						та/або модернізації харчоблоків для прийняття ефективних управлінських рішень
		4.2. Відновлення та модернізація харчоблоків закладів освіти, які б дозволили використовувати новітні технологічні моделі організації харчування: «базова кухня»; «опорна кухня»; «фабрика-кухня»	2024-2027 роки	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, органи місцевого самоврядування	Обласний бюджет	3 597	4 137	4 757	5 471	Покращено показники енергоефективності та дотримання вимог системи НАССР
					Місцевий бюджет	77 675	44 600	50 708	34 334	
					Інші джерела	13 812	5 900	3 730	600	
5.	Забезпечення спрямування коштів державного, місцевих бюджетів і коштів, залучених від донорських організацій, на відновлення та розвиток освітньої інфраструктури	5.1. Визначення пріоритетних проєктів, спрямованих на розвиток освітньої інфраструктури, у межах передбачених видатків	2024-2027 роки	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, органи місцевого самоврядування	–	–	–	–	–	Поліпшено умови навчання в закладах загальної середньої освіти, у тому числі покращено умови харчування (лист Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
										від 29.10.2023 № 10253/31/14-23)
6.	Упровадження проектів з будівництва/відновлення/модернізації харчоблоків у закладах загальної середньої освіти, в основі яких лежить сучасний технологічний процес, що забезпечує дотримання норм на принципах системи НАССР, та приготування якісної та безпечної їжі в асортименті	6.1. Урахування рекомендацій для комплексної модернізації та технологічного переоснащення харчоблоків під час розроблення проєктної документації	2024-2027 роки	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, органи місцевого самоврядування	–	–	–	–	–	Створено умови для дотримання норм на принципах системи НАССР, покращення якості та безпечності харчування в закладах освіти
Операційна ціль 2. Спроможність закладів освіти впровадити та підтримати дієву систему НАССР										
7.	Забезпечення системності та регулярності підвищення кваліфікації, оновлення знань	7.1. Використання онлайн-курсу на освітніх платформах із розроблення, упровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи НАССР	2024-2027 роки	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, органи місцевого самоврядування	–	–	–	–	–	Підвищено поінформованість відповідальних за організацію харчування в закладах освіти осіб щодо впровадження, застосування та підтримання дієвості системи НАССР
		7.2. Проведення вебінарів, семінарів щодо впровадження, застосування та підтримання дієвості системи НАССР	2024-2027 роки	Головне управління Держпродспоживслужби в Сумській області,	–	–	–	–	–	Проведено навчання та підвищено поінформованість відповідальних за організацію харчування в закладах

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації						освіти осіб щодо впровадження, застосування та підтримання дієвості системи НАССР
Стратегічна ціль 3. Забезпечення органів місцевого самоврядування і закладів освіти достатнім штатом кваліфікованих працівників, які якісно та безпечно організують харчування і сприяють формуванню в учнів здорових харчових звичок										
Операційна ціль 1. Забезпечення закладів освіти мотивованими та професійними медичними працівниками та працівниками харчоблоків										
8.	Забезпечення підготовки/підвищення кваліфікації кухарів через відповідні регіональні та/або місцеві програми	8.1. Підготовка/підвищення кваліфікації кухарів у рамках відповідних регіональних та/або місцевих програм	2024-2027 роки	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Сумській області	Обласний бюджет	31	36	41	47	Підвищено професійні компетентності працівників їдалень закладів освіти
					Місцевий бюджет	229	427	380	378	
9.	Підготовка кухарів за новими програмами в закладах професійної (професійно-технічної) освіти	9.1. Надання рекомендацій кухарям закладів освіти щодо підвищення кваліфікації на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти	2024-2027 роки	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, комунальний заклад Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти,	–	–	–	–	–	Підвищено професійні компетентності працівників їдалень закладів освіти

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				заклади професійної (професійно-технічної) освіти						
		9.2. Початок підготовки здобувачів за професією «Кухар закладу освіти»	Вересень 2024 року	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, заклади професійної (професійно-технічної) освіти	–	–	–	–	–	Підготовлено працівників відповідно до сучасних вимог. Розпочато навчання за професією «Кухар закладу освіти» (25 осіб)
10.	Затвердження програм з підвищення кваліфікації з питань щодо реформування системи шкільного харчування, розроблення нових навчальних матеріалів та оновлення існуючих	10.1. Схвалення програми підвищення кваліфікації кухарів закладів освіти	Січень 2024 рік	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, комунальний заклад Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти	–	–	–	–	–	Підвищено рівень професійних компетентностей працівників їдалень закладів освіти
		10.2. Використання рекомендацій щодо наповнення навчальних курсів та програм безперервного професійного розвитку	2024-2027 роки	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації,	–	–	–	–	–	Створено умови для запровадження планового навчання медичних працівників закладів освіти

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		медичних працівників закладів освіти з питань здорового харчування учнів закладів освіти		Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Сумській області						
11.	Розвиток навчально-практичних центрів, що здійснюють підготовку кухарів, а також створення мережі центрів підвищення кваліфікації кухарів на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти	11.1. Визначення мережі центрів підвищення кваліфікації кухарів	Січень 2024 року	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Сумській області	–	–	–	–	–	Створено умови для підвищення кваліфікації кухарів
		11.2. Забезпечення навчання тренерів центрів підвищення кваліфікації кухарів	II квартал 2024 року	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, органи місцевого самоврядування	–	–	–	–	–	Підготовлено 20 тренерів центрів підвищення кваліфікації кухарів
		11.3. Забезпечення професійного супроводу та підтримки центрів підвищення кваліфікації кухарів	2024 – 2027 роки	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації	–	–	–	–	–	Створено 5 кулінарних хабів для підвищення кваліфікації кухарів

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				ністрації, Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Сумській області						
		11.4. Забезпечення умов для створення та акредитації кваліфікаційних центрів за кваліфікаціями «Кухар», «Кухар дитячого харчування» на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти	Грудень 2024 року	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Сумській області	–	–	–	–	–	Створено 2 кваліфікаційні центри для підтвердження професійної кваліфікації на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти
12.	Інформування про переваги співпраці органів місцевого самоврядування із закладами професійної (професійно-технічної) освіти з питань перепідготовки кухарів	12.1. Висвітлення успішної практики співпраці органів місцевого самоврядування із закладами професійної (професійно-технічної) освіти з питань перепідготовки кухарів	Щокварталу протягом 2024-2027 років	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Сумській області, комунальний	–	–	–	–	–	Покращено якість підвищення кваліфікації кухарів

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				заклад Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, органи місцевого самоврядування						
Операційна ціль 2. Набуття педагогічними працівниками та керівниками закладів освіти, науково-педагогічними працівниками інститутів післядипломної освіти відповідних компетентностей і сприяння формуванню навичок здорового харчування учнів та їх батьків										
13.	Оновлення програм підвищення кваліфікації педагогічних працівників (здоров'язберезувальна галузь) закладів освіти	13.1. Надання закладам професійної (професійно-технічної) освіти рекомендацій щодо розроблення та впровадження програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників (здоров'язберезувальна галузь) з питань здорового харчування	2024-2027 роки	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, комунальний заклад Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти	–	–	–	–	–	Упроваджено закладами професійної (професійно-технічної) освіти сучасні та практико-орієнтовані програми підвищення кваліфікації
14.	Навчання керівників закладів освіти щодо формування навичок здорового харчування в закладах освіти	14.1. Надання закладам професійної (професійно-технічної) освіти рекомендацій щодо розроблення та впровадження програми підвищення кваліфікації керівників закладів освіти щодо якісної організації харчування в закладах	2024-2027 роки	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, комунальний заклад Сумський обласний інститут післядиплом-	–	–	–	–	–	Підвищено рівень управлінської спроможності керівників закладів освіти з питань організації харчування

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		освіти відповідно до вимог законодавства		ної педагогічної освіти						
		14.2. Підготовка керівників та педагогічних працівників за регіональною програмою «Уроки здорового харчування»	2024 - 2027 роки	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, комунальний заклад Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, органи місцевого самоврядування, заклади освіти	Обласний бюджет	319	351	386	425	Проведено навчання для керівників закладів освіти та підвищено рівень професійних компетентностей працівників закладів освіти
					Місцевий бюджет	303	339	395	360	
Операційна ціль 3. Ефективне впровадження органами місцевого самоврядування реформи системи шкільного харчування										
15.	Надання консультацій і роз'яснень щодо впровадження реформи системи шкільного харчування посадовим особам місцевого самоврядування та депутатам місцевих рад	15.1. Проведення вебінарів, семінарів та інших заходів із залученням представників Головного управління Держпродспоживслужби в Сумській області, управління охорони здоров'я Сумської обласної державної адміністрації, громадських організацій	2024-2027 роки	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, комунальний заклад Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, Головне	–	–	–	–	–	Підвищено ефективність упровадження реформи шкільного харчування

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				управління Держпродспоживслужби в Сумській області, управління охорони здоров'я Сумської обласної державної адміністрації						
16.	Розгляд питання щодо можливості введення посади технолога громадського харчування у структурному підрозділі з питань освіти виконавчого органу сільської, селищної, міської ради/закладі освіти та сприяння розвитку надання відповідних послуг	16.1. Уведення посади технолога громадського харчування у структурному підрозділі з питань освіти виконавчого органу сільської, селищної, міської ради, закладу освіти, який самостійно забезпечує харчування	2024 - 2027 роки	Органи місцевого самоврядування, заклади освіти	Обласний бюджет Місцевий бюджет	344 252	3 078 210	3 293 230	3 524 383	Покращено організацію харчування в закладах освіти
Операційна ціль 2. Сприяння свідомому вибору здорового харчування через освіту										
17.	Підготовка та поширення дидактичних та освітніх матеріалів про принципи здорового харчування та збереження фізичного здоров'я	17.1. Поширення серед вчителів 1-4 класів та вихователів продовженого дня освітнього курсу з основ здорового харчування	Січень 2024 року	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, комунальний заклад Сумсь-	-	-	-	-	-	Сформовано навички критичного мислення для протидії маркетинговим маніпуляціям з просування нездорової їжі, вміння робити

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				кий обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, органи місцевого самоврядування, заклади освіти						вибір на користь здорового харчування
18.	Формування в освітньому середовищі інформаційного поля для розуміння навичок здорового харчування та збереження здоров'я шляхом застосування нових форм передачі знань (навчальні візити, майстер-класи, дегустації тощо)	18.1. Розроблення та здійснення інтерактивних заходів щодо формування здорових харчових звичок для дітей шкільного віку	2024 – 2027 роки	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, комунальний заклад Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, органи місцевого самоврядування, заклади освіти	–	–	–	–	–	Сформовано компетентності, необхідні для здорового життя у нових формах передачі знань
		18.2. Розроблення інтерактивної мапи «Ділимося досвідом» про кращі практики впровадження реформи шкільного харчу-	2024 – 2027 роки	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, органи місце-	–	–	–	–	–	Висвітлено та поширено практики успішного досвіду впровадження реформи шкільного харчу-

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		вання в закладах освіти області		вого самоврядування						вання для закладів освіти
Усього за Програмою					Обласний бюджет	36 846	42 436	45 401	48 606	173 288
					Місцеві бюджети	373 917	374 030	402 809	408 396	1 559 152
					Інші джерела	13 812	5 900	3 730	600	24 042
					Усього	424 575	422 366	451 940	457 602	1 756 482